

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan **zvečer**, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Leon Gambetta.

Zgodovina nam pripoveduje, da je pal Julij Cezar zadet od bodala svojega adoptiranega sina in siloviti kralj Attila v svojej ženitvanjskej noči. Nekaj jednakega se je pripetilo zadnje dni jednemu najbolj popularnih mož francoskega naroda Leonu Gambetti. Pal je poslednji duševni vojak zapuščen v borbi za blagor svoje domovine od istih svojih rojakov, ki imenujejo z nepopisljivim ponosom njegovo ime, ki se mu klanjajo kakor vzvišenemu bitju, občudujoč njegovo duhovitost in energijo, in sicer zmagovalce in nepremagane v političnem svojem principu; podlegel je le svojej neupogljivjej teoriji, na katero naj se zida blagor in neomahljivost države.

V principu ne divergirajo za las ideje zastopnikov mogočnega francoskega naroda. Vsi so jedini, da le republika in nobeden drug vladen zistem nijma moči vzdržati državo na istem vrhuncu notranjega blagostana in moči na zunaj, katerej jej pripada po naravnih pogojih in zgodovini vseh vekov. Vender najbolj zaslužni in požrtvovalni patrijotje so več potov malenkostni in največji svojeglavneži ter puščajo, prepirajoč se o formalnih stvareh, svoj glaven namen v nemar.

Tako je trdil Thiers, da je republika Francoskej stregujoča, premišljena potreba. Gambetta je šel uže korak dalje v svojem sem ter tja prevelikem sangvinizmu in proglasil z vso avtoriteto svoje osebe in svojega neizmernege vpliva, da je republika pogoj „conditio sine qua non“ njegovemu zapeljanemu, ogoljufanemu narodu.

Poslednji razliki sta videzno za las podobni druga drugej in njen princip nespremenjen, a potje, doseči poslednje so razdvojili francoski narod in njegove voditelje.

V prvi vrsti je takozvani skrutinij po listovih, ki igra v francoskej krizi največjo ulogo.

Gambetta je hotel namreč uvesti reformo o volitvah in zagotoviti po njej neomahljivo, za vse nepričakovane primerljaje definitivno republiko, poslanci pa so zagovarjali popolno revizijo ustave.

In v teh osebnih nazorih so divergirale vedno bolj in bolj misli posameznih, pridružile so se intrige in sumničenja, da pripravljajo jedni pota monarhiji in njenim privržencem, drugi da povišuje lastno osebo do terorizatorja s svojim talentom in despota v nepremakljivosti v svojih usiljenih načelih.

V takej situaciji je prišlo tako daleč, da je odstopil velikan francoskega zbora Leon Gambetta, ki je presegal na duhu tako visoko svoje rojake, kot zvezda repatica svoje brleče sosedinje, da, lahko rečemo o njem: „vitam impendit vero“, svojo politično moč je daroval resnici svojih načel.

Vender prepričani smo, da se strezni kmalu nasprotujoči duh francoskih poslancev in da spozna, da ima ves francoski narod jedno in isto rodoljubje, — a le jednega zastopnika in najbolj zmožnega zagovornika svojih svobodnih idej. — In tedaj prisveti v toliko lepšej luči politična zvezda repatica, ki je zatonila te dni, in se zove:

„Leon Gambetta“.

L—s.

Generala Skobeljeva napitnica.

Znani ruski vojskovodja, katerega smatrajo zaradi viteških lastnostij in izredne hrabrosti ruskim „Bajardom“, kateri se je odlikoval pri Plevni in Šipki in v mnogih manjših bitkah, je v preteklem letu ukrotil v srednjej Aziji divje in roparske Tekince, ter jim pri ljutem naskoku v 24. dan meseca januarja p. l. vzel glavno mesto, po angleških inženirjih

utrjeno trdnilo Geok-Tepe. V spomin tega slavnega in važnega čina praznovali so v Petrogradu v 24. p. m. obletnico sijajnim banketom, pri katerem je Skobeljev govoril napitnico, o kojej govoré skoro vsi časniki, bodi si katerega koli jezika. Dasi se temu napitnemu govoru pripisuje preveč važnosti, kajti Skobeljev nij bil pooblaščen govoriti kot politik, nego govoril je le kot vojak, vender ne smemo zaostajati za družimi dnevniki in pridržavati našim čitateljem to, kar so uže vsi dunajski listi tiskali. Ta govor se glasi:

„Naša generacija živi v pomembepolnem času, kakeršnega v zgodovini še nij bilo. Pred nekoliko stoletji veljalo je v mejnarodnih razmerah še pravo pesti (faustrecht); po tej dobi nastopila je doba traktatov (pogodeb), ko se je smatralo za največjo državno modrost, izpolnovati pogodbe le po obliki, po duhu jih pa razdirati. To je utis, kakeršnega prouzročuje napad na Šlezijo. Našemu času pridržana je bila izkušnja, da močnejši dozdevno slabjšemu svoje razmere s krvjo in železom utrjuje, in da vlada sila nad pravico. Gospoda moja, jako pomenljivo je to, da se jednako oficijelno v dejanjih utemeljeno priznavanje brezpravnosti še nikdar nij pojavilo v zgodovini. Velike domoljubne dolžnosti nalaga naša železna doba našej generaciji. Tem žalostnejše je, mimgredé povedano, gospoda moja, če vidimo velik del naše mladine bolestne utopije loviti, pri čemer se pa pozablja, da je v našem času dolžnost vsakega posameznika, vse, celo svoj duševni „jaz“ razvoju naše domovine prinašati v dar. Gospoda moja, da si nij v privatnih razmerah mejsebojno nezaupanje nikomur prijetno, vender je nasproti domoljubna dolžnost, najskrajnejše nezaupanje gojiti proti vsemu inozemskemu, katero bi utegnilo opravičene historične vzore domovine uničiti, kajti ne

LISTEK.

Potovanje križem domovine.

(Popisuje Prostoplav Kretanov.)

II.

Po Celji sem in tja.

Zakaj da sem se bil prav za prav v Celji ustavil, — temu je bil čuden uzrok! V Litiji namreč, ne videč na peronu viteškega, „čistokrvnega“ „Glockensteherja“, ki je prejšnje dni ondu kontroliral mimo vozeče se „biedere“ Kočevanje — razžalostil sem se toliko nad prenačnim ugasnenjem te, „z mernikom nezakrite luči“, da so me polile solze in mi zalepile oči, vsled česar sem, kakor razjokan otrok — zadremal. Iz tega tešilnega sna me predramijo sikajoči glasovi — nemščine: preplašen skočim po konci in misleč, da me je zlobni voznik zavlekel kam na Gorenje Štajersko, vzkliknem kakor svoje dni Saphir skozi okno: „Sei mir gegrüsst, du Land der — und der Kröpfe!“ — Kar opazim pred nosom celjski kolodvor. Pri sv. Cirilu in Metodu! mari so angelji prenesli Celje, kakor nekada Marijino hišo iz Nazareta na Tersat in od ondod v Loreto? A, za Boga, zakaj baš na —

Nemško? Saj sem vender slišal v svojej mladosti praviti, da starodavno rimljansko mesto Celeja stoji na — slovenskih tleh! A-a! Tej prikazni je treba pogledati v obraz! In vrgel sem potno torbo čez ramo ter skočil iz voza. Jedva prerijem goste vrste nemških „passagierjev“, ki so se objemali in poljubovali „cmok na cmok“ — kar me zbode v ušesa klasičen pozdrav: „Kris ti kot, Frajnd!“ in pred mano je stal v vsej svojej telesnej visokosti prijatelj Zlatko.

„Od kod, vraga, si dobil to čobodro v usta?“ vprašam ga nejevoljno. „Saj te je rodila vender pošena slovenska mati!“

„Majn liber, jec zajn mir aber tajčel!“ nadaljuje s prononsiranim naglasom dolgonog prijatelj. „Da bi te pograbil — Bismark, zgaga kvedrasta!“ obregnem se nad njim, ter mu pokažem hrbet.

No, prijatelj videvši, da me s svojo nemščino ne užene v kozji rog, obrne jezik na slovensko stran, ter me vpraša, da-li sem prišel v Celje iskat — Slovencev.

„Pa kaj jih nij tukaj?“ vprašam ga osupnen. „O, da, da! Videl jih bodeš uže, videl, — slišal pa ne!“ pravi on.

„I mari so vsi hripavi ali — nemi?“

„O, kaj bi! Še preglasno govore, toda njih govor je — slovenščina, preložena na nemški jezik!“ pojasnuje mi prijatelj.

„Oj, tužne mi majke!“ vzdihnem ter korakam resignirano poleg njega v mesto.

No, to se pa vender mora priznati Celjanom, da so nastavili svoje hiše precej blizu železnice, da nij treba iskati mesta po celo uro, kakor na pr. v Slovenskej Bistrici, kar naravnost s kolodvora po kamenitem tlaku stopaš „per pedes apostolorum“ v osrčje mesta, in če se ti je ob drdrajočej voznji duša nekoliko odlušila, — tu pred nosom ti stoji Pratterjeva restavracija, kjer si jo moreš za silo zopet pilepiti.

In ako človek po ulicah koraka in oči klaverno poveša, ipak se mu dozdeva, da hodi po slovenskih tleh, kajti ondu ne ugledaš nikakega znaka o tujstvu. Toda če obrneš zvedavi svoj pogled v horizontalnej smeri na desno in levo, ondaj te omami blišč tuje glorijske: kakor visoko sega namreč človeški nos, pa tja gori do pod kapa, oblizal je vse celjske hiše jezik — nemške kulture! Od strešnih žlebov navzgor do sinjega neba pa se razgrinja zopet slovenski svet; vsaj domišljevati si ga moreš, ker še nij popisano, premda je — Heine hotel črkati i po nebeškem svodu svoje ljubezenske

more se misliti, da je javno proglašena teorija zmage močne krivice nad slabo pravico svojstvo le jednega naroda.

Iz gori omenjenega zdi se mi jasno, da vsako domoljubno srce se mora veselja zibati, če se dogodjaji tako razvijajo, da previden in nadarjen sovražnik domovine pade v zmotnjave in dela napake. To čustvo veselja dobi še posebno barvo, če živimo v sredini onih oseb, katere so s svojim delom, svojo krepostjo in junaštvom in s svojo krvjo do tega pripomogle, da se je nasprotnik zapeljal v zmotnjave.

Vam vsem je znano, da je moj visokonadarjeni sovražnik, Sir Henry Rawlinson, v svoji knjigi (Rusija in Anglija v Orijentu) v letu 1875. uže izjavil, da sovražstvo Ahalskih Tekov stane Rusijo silno mnogo žrtev na ljudeh in v denarji, da jo bodo spravilo v sovražstvo s Perzijo in jo primoralo, da z trdnjavami opase izliv Atreka in celo zelenico do Merva. Naposled bi to sovražstvo uničilo politično nadvlado Rusije v srednji Aziji. Dela mi odkrito veselje, gospoda moja, če na današnji toliko pomenljiv dan se ozremo na svoje tako zelo oddaljene, nam pa tako drage mejne kraje in imamo možnost, da se istinito lahko o tem prepričamo, da se prorokovanje Rawlinsonovo izpolnilo ni. Nam vsem je položaj predobro poznan, ne treba mi govoriti o posameznostih. Dolgo časa uže niso sicer toli nemirne srednje-azijske mejne pokrajine uživale tako brez-pogojnega miru, kakor sedaj. Za časov vojne Mahomeda Šaha proti Heratu in s tem dogodjajem ozko zvezane, nepozabljene delavnosti grofa Simoniča ni bila pomemba ruskih poslanikov v Taheranu nikdar tako odločilna in prevladujoča kakor sedaj. Ruska zastava uživa veliko spoštovanje v daljnem vzhodu, daleč čez meje nam podanih pokrajin, to morejo potrditi tudi iz notranje Azije vračajoči se zemljemerji.

(Konec prihodnjic.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 4. februvarja.

„Wiener Ztg.“ javlja, da je cesar stalnimi člani komisije za preračevanje zdanje uprave da se napravi priprostejša in da se kolikor možno mnogo prihrani v državnem gospodarstvu, imenoval deželne sodnije predsednika F. vit. Babiča, tajnega svetnika in predsednika upravnega sodišča Rih. grofa Belcredija, tajnega svetnika H. grofa Clam-Martiniča, prejšnjega ministra J. Jirečka, sekcijnega šefa barona Kaiserja in bivšega podguvernerja avstro-ogrske banke pl. Lucama, potem člani te komisije deželnega glavarja v Solnogradu K. grofa Chorinskega, tajnega svetnika, obrista F. grofa Coroninija in državnega poslanca J. Hausnerja. Komisiji tej predsednik je, kakor znano, grof Hohenwart.

V **ogrskih delegacijah** se je debatiralo včeraj o kreditni predlogi. Grof Andrassy se je

Apponyju nasproti poganjal za okupacijsko politiko. Tisza je odločno ugovarjal proti glasovom, da je vlada nasprotna slovanskemu gibanju. V interesu monarhije je, da se skrbi za razvoj individualnosti pojedinih narodnosti in da ga varuje; on da simpatizira s tem gibanjem. Le panslavistično gibanje hoče zatreti posamične narodnosti.

Listi vseh strank se mnogo pečajo z odgovorom v delegacijah o nemirih na jugu. Ustavovni listi nadaljujejo svoj preljubljeni tema razpravljati in delati za te nemire odgovorno Rusijo, Črno goro in Srbijo in vedno še blebetavo pišejo o tujih agentih in o ruskih rubljah. O tej priliki izražajo tudi listi svojo misel, da bi bilo bolje, če bi se bile okupirane provincije še delj časa vojaško upravljale; umeje se, da drugi zopet trdijo, da je nezadovoljstvo zato nastalo, ker nij povsodi civilna uprava. Kot daljni vzrok nezadovoljnosti se tudi navaja prevelika štedljivost onih mož, ki so imeli skrbeti za blagostan. V izvajanju brambenega zakona vidi večina le povod vstaji, nikakor pa ne uzroka. — O bojih imamo denes zopet oficijelna poročila: V 30. dan t. m. bil je boj pri Koritu proti 140 vstašem; bili so v beg zapodeni in bežali do črnogorske meje. Naših nij palo nič, o nasprotnikih se ne ve. — Ravno ta dan popoldne napalo je 200 vstašev privatnega podjetnika vozove naložene z živežem na poti mej Grabnom in Kruševicami in odgnali štiri živali.

Vnanje države.

Ruski car imenoval je znanega in jako vplivnega časnikarja Katkova tajnim svetovalcem.

Kakor se poroča v „Nordd. Allgem. Ztg.“ iz **Belgrada** vplivajo razmere v Bosni in Hercegovini tudi na srbsko politiko. Opozicija jako simpatizira z vstaši. Srbski listi da pišejo v smislu vstašev in upajo, da Bosna in Hercegovina ne prideta pod avstrijsko vlado, da se ne okupirata.

Gambetta zapustil je za nekaj dni Francosko. V slednji seji dne 2. t. m. pričakovalo se je, da bode Gambetta predložil predloge reform, a nij se zgodilo. Pričakuje se, da bode to storil vrnivši se s svojega potovanja.

Oficijelna poročila iz **Tunezije** pravijo, da vlada povsod najlepši mir. Kot dokaz tega miru in reda se navaja, da so zdaj zveza mej telegrafnimi in poštnimi postajami nemotena in da lahko tako mirno delujejo, kakor v Franciji samej. Ta misel o popolnem miru pa je nekaj preoptimistična. Res da je ljudstvo zdaj mirno, a pomniti se mora, da se v Afriki začetkom meseca februvarja morajo obdelovati polja in ima vsled tega ljudstvo skrbeti za poljedelstvo; ko dela ne bode, spomnilo se bode uže ljudstvo zopet Francozov.

Izpred porotnega sodišča na Dunaji.

Vesteneck proti „Tribüni“.

(Dalje.)

Po zastopniku Vesteneckovem dr. Koppu jame zagovornik Hamanov dr. Porzer sledeč plaidoyer:

Za Avstrijca, ki nij Avstrijec le po imenu, temveč s celim srcem, s celo dušo, turobna je podoba, ki nam jo je pokazala dvaduevna obravnava. Visoko postavljen cesarski uradnik predstavlja se nam v položaji in kot junak v aféri, katere junaci

so obično le ljudje, pripadajoči za mnogo nižjemu stanu družbe človečanske. Da, ako bi obravnava ničesa ne bila spravila na dan, kot je dokazano, zadostovalo bi uže to, da si stvari vsak, ki ne vé, da ide za vse redke iznimke avstrijskega uradništva, celo čuden pojem o njem.

Ko bi se tikalo samo ponočnega škandala na cesti, reči bi se moglo, da je to surovost, brutaliteta; ali to je zasebna stvar, ki zanima le radi tega, ker je junak te afere v visokej cesarskej službi. A cela razprava gromadila se je v dva velika dela, katerih prvi tiče se ponočnega dogodka na cesti, mej tem ko drugi segal je na politično polje ter predložil nam okrajnega glavarja v svojem uradnem delokrogu. Odkrito moram priznati, drugi del pravde, to je oni del, ki tiče se politične strani vprašanja, učinil je na me kot Avstrijca mnogo tožnejši utis.

Mi znamo sicer vsi, da Avstrija je država narodnih bojev; da bi se ti kedaj popolnoma odstranili, mislim, da nikdar ne bode možno. Mejsesojno tekmovanje narodnostij sicer nijma v sebi ničesa, kar bilo bi pomilovanja vredno, naopak, po mejsesojnem natecanju stvarja se le dobro. Nesreča pa so oni življi, ki prouzročajo po boji mej narodnostmi mejsesojno zagrizenost, zavirajo ljudsko napredovanje, to so poglavito oni, ki bili bi prav za prav po državnem redu in po postavi poklicani, da stolujejo neobvezno in nepristransko nad strankami, da delé jednaka prava ne gledé na družbinsko stališče, kakor to piše naš ustav in ki so uradno svoje stališče v to zlorabili, da dajali so jedne stranki prvenstvo nad drugo.

Kako globok pomen ima tako vedenje za blagovanje in za srečo narodovo, vedeli bode pač sami.

Nepristranost in pravičnost morata biti prvo načelo ne samo pravosodji, temveč tudi v političnej upravi in v trenutku, ko ljudstvo uvideva, da se ne deli jednake pravice vsem, izgublja svoje zaupanje do oblastij, veljava istih gine, a kakov pomen ima to dandenes, ko se napada na avtoriteto oblastij, od toliko in neopravičenih strani prepuščam vašemu razsodku, vi nahajate se mej ljudstvom.

A vrnimo se v noč od 6. do 7. februvarja, o kateri je zastopnik zatožbi tako široko besedoval.

Kar je razpravljajl dr. Kopp, ne stoji na resničnem temelji; posledki dejanj stojé v nasprotji z njegovimi zaključki. Okrajni glavar nahajal se je v onej noči z desetimi osobami v Št. Martinu v krčmi; to bila je prav mešana družba, ker nahajali so se v iste ljudje, ki uganjajo šale, katere v izobraženej družbi nijso v navadi in ker je stan posameznih osob prerezličen.

Tudi nij dostojno, da okrajni glavar sedi za mizo ter popija z žandarmerijskim stražmešтром in z davkarskimi uradniki, ker njim nasproti ne more varovati svoje avtoritete.

izpovedi, in sicer z norveško smereko, pomočeno v žerjavici Etne. Toda revež je bil zakopan v svojo „Matratzengruft“ in ves titanski vzlet razjarjenega duha mu nij dvignil hromega telesa po konci . . .

Neumorno sva s prijateljem korakala po jednej ulici gori po drugej zopet doli ter prekrizala in premerila vse trge celjskega mesta in glej! — nalletela sva na — belo vrano mej črnimi krokarji — na jeden slovensk napis, nekje na glavnem trgu, ka-li? In koliko sem tudi ušesa napenjal in lovil besede po tlaku sem in tja postopajočih šetalcev — slovenskega glasu nijsem ujel iz nobenih ust!

Nejevoljen in utrujen pozovem prijatelja nekam na čašo vina — kar mi skoči v oči sledeči napis: „Albergó al bue bianco“.

„Kaj bivajo v Celji tudi Lahij?“ vprašam iznenadejan.

„O, kaj še! To je samo zaradi — narodne ravnopravnosti!“ odvrne Zlatko ter se šegavo nasmehne.

„Pa če je to povod laškemu napisu, zakaj ga nij i v slovenskem jeziku, dočim tod v okolici žije sam Slovenec?“

„In čemu neki?“ tolaži me oni. „Saj Slovenec tako ne zna čitati in če tudi je več čitanja, saj

vidi, da je napis pisan s — slovenskimi črkami in — to je dovolj! Sicer pa Slovenec nij tako neumen, da bi se mu moralo povsod napisati, kam mu je iti, kakor Nemcu, ki izgreši vrata, ako se mu s prstom ne pokaže: — „hier!“

Stopiva torej „al bue bianco“ in roj bledih kletaric naju obsuje s celim košem „gfelikov“. Prijatelj njim raztolmači različnost najine žeje, naročivši zame merico vina, zase pa „krugeljco pira“. In glej! odkar sva v zavetji tega italijanskega patrona, se je ves izpremenil moj prijatelj Zlatko, začeni lomiti nemščino, kakor bi bil prišel direktno iz Brandenburga.

„Zakaj ne govoriš več slovenski?“ zaježim mu izliv tevtonskih vlogov.

„Oprosti prijatelj!“ pošepče mi v uho; „tukaj morava govoriti — nemški, kajti inace bi se zamerila drugim gostom!“

In kakor v opravičenje čudnega svojega vedenja, jame mi pripovedovati o sijajnem shodu „fajerberov“, ki se je pred nekimi dnevi vršil tu v Celji, ter mi razkladati, kako je celjski župan te imenitne goste z balkona občinskega urada pozdravil: „Seid mir gegrüsst, ihr deutschen Brüder! . . .“

„Da-li ga nij bilo človeka, ki bi bil zažvižgal pri onem pozdravu?“ siknem razgneven.

„Kako hočeš žvižgati z — odprtimi usti?“ zavrne prijatelj moj srd. „Zijali smo vsi v tiste bliščéce „pikelhavbe“, kakor — — v novo les!“

Nadalje mi pravi, da se je pri „banketu“ igrala neka čudna nemška, ki se končuje z besedami:

„Lieb' Vaterland, magst ruhig sein . . .“

„Pa nijste vedeli, kaj znači ta pesen?“ viknem ves razkačen. „Zakaj nijste ostavili dvorane?“

„Kaj smo mi vedeli! Mislili smo, da je kakšna cerkvena pesen, ker so jo vsi stojé poslušali! In pa dvorano ostavljati pri — nabasanih mizah, to bi bilo vender — nedostojno! Saj veš: „der Gescheitere gibt nach“ in mi —“

„Slovinci smo potrpežljivi — ljudje!“ pravi Stritar, prestrižem mu besedo.

K sreči je prišlo v tem hipu kakih pet starih mojih ondotnih znancev in odslej je tekla — slovensčina mej nami: celjski Nemci so s prva nekako debelo gledali, ali ko so videli, da se mi ne zmemimo zanje, nadaljevali so svoje „čenče“ — mi pa smo se pogovarjali pozno v noč.

Okrajni glavar Fränzel-Vesteneck je čisto gotovo o tem vedeti moral, da je storil se ukrep, Del Cottu pobiti okna ter da se mu je s tem grozilo. Za to znali so vsi pričujoči.

Nazor zatočnikov je na vsak način zelo prostodušen, da okrajni glavar razkošno šalo ne bi bil mogel zaprečiti, ako bi izrekel bil svoj „veto“. To bila bi njegova dolžnost. Ker je molčal, je to namero tako rekoč odobril.

Ako so posamezni trdili, da nikakšnega škandala nij bilo, mora se vendar pred oči postaviti, da je bilo pobitih dvajset oken, kar je vsakako trajalo 4 do 5 minut in to naj bi se bilo dogodilo brez trušča, brez škandala.

Kar so priče izpovedale, nij najmanjše dvojbe, da Fränzel-Vesteneck pri oknopobijanju nij bil udeležen.

Dr. Porzer opozarja potem, da, kar zadeva pričo Hačina, je isti izrečno izjavil: „Ako bi bil pri prvem preslušanju zaprisožen, bil bi govoril resnico.“ V resnici ima prisega posebno na menj izobražene ljudi velikanski vpliv. Ko je vladni svetovalec Chorinsky Hačina preslušal, poiskal ga je še istega dne Vesteneckov služabnik ter mu obljubil službo pri častniku, češ, kadar bode zopet preslušan, naj le gotovo „resnico izpove“.

A tudi priči Razpotniku je popolnoma verjeti, iz njegovih besedij in iz izjav drugih prič se to jasno vidi.

Ko je dr. Porzer po daljšem temeljitem govoru verjetnost imenovanih dveh prič dokazal, prešel je na priče Vesteneckove na rečenega večera popolno pijanega tuleža pruske pesni „Wacht am Rhein“ Werhana in na protislovja priče Babnika, ki je sicer rekel, da, ker je bil popolnoma v haljino zavrt, ničesa nij videl, a vendar je trdil, da Vesteneck nij bil pri oknopobijalih!

Sploh se je vsem Vesteneckovim pričam videlo, kako da so se „lovile“.

Kar zadeva brzojav od 10. februvarja, pravi zagovornik, da ga je urednik prejel v dobri veri, da je vse res bilo, kar je v njem stalo, ker je urednik imel uradne spise pred seboj. Pri tretjem članku je urednik tudi prostovoljno pristavil, da prijatelji Fränzel-Vesteneckovi trdijo, da on nij bil mej njimi, ko so pobijali okna ter da je g. Haman v „Tribuni“ objavil tudi opomnjo iz „Polit. Corresp.“, kar gotovo ne bi bil storil, če bi bil imel namen, razžaliti tožnika. Za razžaljenje časti pa je to nepojno potrebno.

(Dalje prih.)

Domače stvari.

— (Gospod Josip Noll) mudil se je, vrnivši se iz Bukurešta, par dnij v Ljubljani ter nameraval nastopiti v tukajšnjem gledališču. Predno se je pa do dobrega pogodil, bil je poklican brzojavno v Milan in Genovo, kjer bode peval vkupe s slavno francosko pevkinjo Donadio.

— (Šišenska čitalnica) ima jutri zvečer ob 7. uri veliko besedo v spomin Val. Vodniku v Kozlerjevej zimske pivnici. Ker je program jako dobro sestavljen, nadejamo se prav veselega večera.

— (Trebuh preparala) je zadnji ponedeljek parna žaga v Samasovej fabriki delavcu Novaku, revnemu očetu štirih maloletnih otrok. Umrli je še isti dan.

— (Ples velikih mesarjev ljubljanskih) v „Bierhalle“ na Svečnico bil je izredno dobro obiskan in prav živahen. Gospodom rediteljem plesa gre vsa zahvala. Veselo je tudi, da je ta veselica vseskozi imela slovenski značaj, dokaz, da so naši mesarji „fantje od fare“.

— (Gospod Pavl. Varaun) praktični zdravnik in posestnik v Škocijanu je, kakor sme uže poročali, umrl na Svečnico zjutraj, še le 58 let star. Bil je ranji kot zdravnik na jako dobrem glasu, kot človek obče priljubljen in spoštovan in vsikdar zvest sin svojega naroda. Bodi mu lahka zemlja!

— (Dopolnilo.) Poročilo o „vrhniškej posojilnici.“ — takó nam piše naš g. poročevalec mej „domaćimi stvarmi“ zadnje št. vašega lista ima

ta namén, da opozori prebivalce vrhniškega okraja, do katerih gospodov odbornikov tega zavoda se jim je osobito obrniti za pomoč ali pouk i. t. d. Pri tem pa smo, omenjaje le načelnika in tajnika resp. kontrolorja onej posojilnici, pozabili glavne stvari pri teh zavodih, to je blagajništva, ki je ima pri vrhniškej posojilnici v rokah tamošnji priljudni gospod davkar Gruden, velik pospešitelj pričetka stvari same. — To bodi povedano, da se ve občinstvo rav nati. Uplačanje ustanovnin se je te dni uže izvršilo, želeti je le, da oblastnija zâvod ta prekoristni tudi formalno prav kmalu odobri. Potem — pa mnogo uspehov!

— (Socijaldemokrati ljubljanski) pozročili so zadnji teden ljubljanskej policiji mnogo posla. Mnogo je bilo zaslišanj in preiskav po prepovedanih socijaldemokratičnih tiskovinah, baje doposlanih z Dunaja. Kaj je bil rezultat, se še natančno ne vé, to pa je gotovo, da za tako rovanje pri nas nij prostora in da bi bilo prav žalostno, ko bi zaradi taci utopij prišli nedolžni, a zapeljani delavci, reditelji ubozih rodovin, v zapor. Gorje mu, po komur pohujšanje pride.

— (Čitalnica v Cirknici) napravi v nedeljo dné 12. t. m. v novem stanovanju „na pošti“ veselico. Program: 1. Deklamacija. 2. Slovo, zbor. 3. Potpourri slov. napevov, citre. 4. Pred slovesom, čveterospjev. 5. Šaljiv prizor in kuplé. 6. Lovska, zbor. 7. „Ali plavaj ali utoni!“, igra. 8. Tombola in potem ples. Začetek ob 7 1/2. uri zvečer. Za vstop plača ud 20 kr., z družino 50 kr.; Za vstop plača neud 40 kr., z družino 1 gld. Opomnja: Zaradi zanimljivega programa in redkih veselie nadeja se obile udeležbe odbor.

— (Iz Reke) se nam piše, da je tam tolika toplota, da se na bolj plitvih prostorih morja ob cesti proti Abaciji dečki kopljejo, kakor v poletnem času. Policija, katera ne razumeva, kako potrebne in koristne so kopelji, prepovedala je 24. m. m. kopanje v morji.

— (Delo sv. Cirila in Metoda,) katero smo v tem listu uže naznanili, dobiva se v Gorici pri g. Wokulatu, v Ajdovščini pri g. Dolenci in v Lokavci pri gosp. spisovatelju Jarom. Voikovemu, po 45 kr. Zunanjim naročnikom pošilja se knjižica v križnem zavitku, poštnine prosto — na 50 novčeno pošt. nakaznico.

— („Accademia Adamo Mickiewicz di storia e letteratura polacca e slava“) imenuje se društvo, katero so dijaki vseučilišča Bolonjskega po inicijativi profesorja Domenika Santagate ustanovili maja meseca 1879. l. Namen temu društvu je ustanoviti slovansko knjižnico ter prirejevati vsako nedeljo članom sestanke, v katerih se imajo vršiti predavanja o slovanskih razmerah, razen tega pa prirediti vsako leto javno predavanje o slovanstvu za širše občinstvo. Društvo šteje jako mnogo članov mej vseučiliščno mladino ter je zanimanje zanje tudi pri ostalem izobraženem občinstvu italijanskem veliko, kar dokazuje okoliščina, da je prostorna dvorana, v kateri se prirejajo letna javna predavanja, vedno do zadnjega prostora polna. Prvi znamenitejši čin občnega zbora akademije pa je bil, da je poslal ministerstvu za prosveto v Rim prošnjo, naj se na Bolonjskem vseučilišču ustanovi stolica za slovansko zgodovino in literaturo. In res smo čitali baš te dni po novinah, da se je ondu osnovala stolica hrvatskemu jeziku. Tako so se torej tudi Italijani, kateri so doslej o slovanstvu vedeli le jako malo ter so ga kot kulturno — nenapreden element prezirali, začeli zanimati za nas, prišedši do spoznanja, da Slovanom pripada znamenita kulturna misija, katero so čedalje bolje začeli izvrševati.

„Ljublj. Zvon“.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Trst. Tržaška trgovinska zbornica izvolila je Vučetiča državnim poslancem.

Praga. V procesu proti socijalistom so se zatoženci spoznali krivimi, bili so obsojeni v večmesečni zapor. Štirje so bili oprosteni.

Belgrad. Finančni minister telegrafira iz Pariza, da so izgube Srbije pri Union Generale zelo neznatne. Srbija se pogaja z Banque de Paris o građenju železnice.

Kajiro. Novi egiptovski kabinet pod predsedništvom Mahmud-paše se je konstituiral. Arabi-bey je vojni minister.

Razne vesti.

* (Statistika rekrutov.) V Parizu se jih je lani oglasilo k novačenju 14.077. Od teh jih je bilo 6% visokošolcev. 92.5% jih je znalo pisati in brati; 3.5% samo brati, 4% pa ne pisati ne brati. 15% jih je bilo za vojaščino popolnoma nesposobnih; 12% jih je bilo zaradi slabotnosti na jedno leto zvrženih; 9.5% jih je znalo jezdit. Parizani so zelo majhni; njihova srednja visokost znaša le 1.644 m ali slabih 62 palcev; vendar jih samo 3% nij imelo postavne visokosti 1.56 m.

— (Prebivalstvo v Švici.) Švicarji pripadajo trem narodnostim, namreč nemške z 69%, laške s 24%, francoske s 7%. — Po veri jih je 59% kalvincev, 40% rimskih katolikov in 1% drugih veroizpovedanj. — Katoliki imajo 5 škofov, v Lucernu, Churu, Freiburgu, St. Gallnu in Sittnu; 33 moških samostanov s 546 redovniki in 55 ženskih z 2020 redovnicami. — Švica je zelo dobro obljudeana, šteje namreč 68 ljudi na 1 kv. km. — Najbolj obljudeana sta kantona Bern in Zürich, najmenj pa gorski kantoni Graubünden, St. Gallen in Tessin. — Prebivalstvo je v zadnjih desetih letih narastlo za 7%, torej jednako kot v Avstriji.

Poslano.

V vseh šolah in tako tudi v tukajšnji c. kr. vadnici zaznamujejo se začetkom leta one knjige, katere nakupiti imajo stariši šolarčkom. Za uk petja bil je izbran „Slavček“, v kateri knjižici je prof. Nedved zbral lepo kopico slovenskih pesen. „Slavčka“ so stariši kupili, — a čez dva meseca si izmislil učitelj Eppih, ki uči petje, a ne razume pravilno slovenski, naj šolarčki prineso „Praktische Singlehre“ ali „Liederquelle“, v kateri ne najdeš slovenske pesnice. Vprašam torej, ali ima učitelj pravico, samovoljno spremeniti od vodstva predpisane knjige, trgati po tem načinu starišem s silo denarje iz žepa in celo pri petji slovenskim šolarčkom usiljevati svoj furor teutonicus.

To priporoča c. kr. deželnemu šolskemu svetu v preudarek

Nekdo, ki želi starišem prihraniti denarja in otrokom domačo odgojo poskrbeti.

Javna zahvala.

Gospod Avgust Nussbaum, predsednik krajnega šolskega sveta, je daroval tukajšnji šoli pol rizme pisalnega papirja in dve škatlici peres, za kateri dar se podpisani v imenu šolske mladine srčno zahvaljuje.

V Šturiji dne 31. januarja 1882.

Otto Dietz,
učitelj.

Tujci:

30. januarja:

Pri Slonu: Löwy z Dunaja. — Dr. Straffella iz Ptuja. — Grossmann z Dunaja. — Ferjančič iz Litiije. — Schauta iz Hammerstilla.

Pri Maliči: Lindner z Dunaja. — Wolf iz Haide. Pri avstrijskem cesarji: Zelenka iz Kranja.

Tržne cene v Ljubljani

dné 4. februvarja t. l.

	gld.	kr.
Pšenica, hektoliter	9	26
Rež, „	6	18
Ječmen „	5	4
Oves, „	3	41
Ajda, „	5	4
Proso, „	5	20
Koruza, „	6	20
Leča „	8	—
Grah „	8	—
Fižol „	8	50
Krompir, 100 kilogramov	2	68
Maslo, kilogram	—	96
Mast, „	—	82
Špeh frišen „	—	72
„ povojen, „	—	76
Surovo maslo, „	—	80
Jajca, jeden „	—	2
Mleko, liter „	—	8
Goveje meso, kilogram	—	56
Teleče „	—	52
Svinjsko „	—	54
Koštrunovo „	—	30
Kokoš „	—	45
Golob „	—	18
Seno, 100 kilogramov	2	86
Slama „	1	96
Drva, trda, 4 kv. metre	7	—
„ mehka, „	4	50

Protin in revmatizem. Za protinom in revmatizmom bolehalo ima žalostno skušnjo, da se mu bolečine pri slabem ali spremenajočem vremenu povečajo in gotovo ne bode takim bolnikom neprijetno, ravno zdaj v tem času, ko je vreme vedno nesnovitno, da jih opozorimo na pre-parat, ki po večletni skušnji ne zmanjša le za trenutek bo-lečine, marveč pri večletni rabi tudi za zmerom ozdravi. Tak preparat je flujid proti trganju po udih, kateri izdeluje dvorni založnik in okrožni lekár Fran Iv. Kvizda v Korneu-burgu, na kar tu opozorujemo. (666)

Proda se hiša,

ki ima tri sobe, klet; zraven hlev; pri hiši je tudi 470 sežnjev vrta. Proda se za 2700 gld. Polovica se lahko v obrokih plača. Hiša je nova in prosta 20 let davka. Na-tančneje se zve pri

Janezu Turšiči,

v Ljubljani, Trnovsko predmestje,
Opekarska cesta št. 7.

(72—1)

Izjava.

Javno moram izjavljati, da nisem plačnik no-benega dolga, ki bi ga naredila moja žena.

Josip Pollick,

konduktur Rudolfove železnice.

(73)

Absolviran spodnje-gimnazijec

z dobrimi spričevali se sprejme v lekarni podpisanega kot praktikant.

Fr. Wacha,

lekár v Metliki na Dolenjskem.

(69—1)

Vozni listki v Ameriko.

Kreiranje agentur, ki skrbijo za preseljevanje, ima nalog, da skrbi za varnost potujočega občinstva pred sle-parijami inozemskih agentov. Dokaz temu je, da vsak mnogo-potujoči, kakor n. pr. Angleži in Amerikanci s posebnim veseljem kupujejo svoje vozne listke pri avstrijskih agen-tih, ker se dobivajo vedno po originalnem tarifu. Svetuje in natančneje poročila daje

(70—1)

C. kr. koncesijonirana glavna agentura

Arnolda Reifa,

spediterja za svetovni promet,

Dunaj, I. Bez., Kolowratring, Pestalozzigasse Nr. 1.

Umrli so:

2. februarja: Anton Novak, mizar, 38 let, Rožne ulice št. 29, za odtokom krvi. — Marija Dečman, delavka v tovarni za tabak, 24 let, sv. Petra cesta št. 53, za jetiko.

V deželni bolnici:

27. januarja: Franca Jurkovič, go-stija, 70 let.

28. januarja: Marija Kokalj, gostija, 65 let, za marazmom.

30. januarja: Jožef Matevž, dninar, 34 let, za tuberkulozo.

31. januarja: Elizabeta Zupančič, gostija, 65 let, za jetiko.

2. februarja: Matevž Kobler, gостаč, 68 let.

3. februarja: Marija Kie, gostija, 66 let.

V najem se dá

v Mokronogu

velika gostilna

z dvema popolnoma opravljenima gostilničnima sobama, dvema sobama za popotnike, hlev, klet, gostilnični vrt, kakor tudi, če se želi, neko-liko zemljišča. — Najemnik dobi sobe vse opravljene, kakor tudi vso veliko in malo posodo za gostilno. Natančneje izve, kdor hoče gostilno v najem vzeti, iz prijazenosti pismo ali osebno pri gospodu **J. Do-brinu**, v Ljubljani, Marijin trg št. 45, II. nadstropje. (44—3)

Pomada, vsled katere lasje rastó.

(Po prof. dr. Pytha.)

Shranite to naznanilo, ker se redko objavi.

Pojasnilo: Mnogo tisoč vzletno prehlajenih sredstev za lasé je razširjenih v trgovini, da kupec oziroma potrebež, skoro več ne vé, katero bi kupil in tako, malo da ne izgubi zaupanje do vseh teh sredstev. Kar se tiče slednjega, moram mu popolnoma pritrditi, kajti bilo bi to, vodo v Savo nositi, ko bi kakega plešca podobno vabljivo naznanilo zapeljalo, tako drago čudesno srstvo za lasé sam poskusiti (kar se čestokrat zgodi) in si domišljevati, s tako mažo uže pred mnogimi leti z lasno koreninico brez-sledno izpale lasé zopet pričarati.

Kakor ne more izkorenineno drevo roditi sadu, jednako tudi iz lasnega temena, kojemu so izpale lasne koreninice, ne morejo rasti zopet lasje.

Nasprotno pak nij nemogoče, vsled umne rabe kacega pomočnega sred-stva za lasé ubraniti, da slednji ne izpadajo, ampak tudi rast las tako ojačiti, da se zopet pojavijo v prejšnji jakosti in rastu, če le trohica las še tiči na glavi.

Ta učinek ima tedaj prof. dr. Phytajeva pomada za rast las, najboljše sredstvo, zaprečiti izpadanje las in ojačiti temen, ob jednem lasem podeli lep lesk, ohrani je še v poznej starosti in rabi gotovim uspehom tisočerm.

Za daljšo dobo je cena 1 lončku 60 kr., a se prava dobiva le v „samorogovej“ lekarni

Jul. pl. Trnkoczy-ja

v Ljubljani, Mestni trg št. 4.

(9—2)

Dunajska borza

dné 4. februarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni državni dolg v bankovcih	74	gld.	90	kr.
Enotni državni dolg v srebru	76	„	30	„
Zlata renta	94	„	10	„
1860 državno posojilo	131	„	50	„
Akcije narodne banke	830	„	—	„
Kreditne akcije	314	„	25	„
London	120	„	25	„
Srebro	—	„	—	„
Napol.	9	„	56 1/2	„
C. kr. cekini	5	„	65	„
Državne marke	58	„	60	„

Srčni pozdrav!

vsem čestitim prijateljem, od katerih pred odpotovanjem v Sarajevo nisem mogel osebno posloviti se.

Karol Gressel,

c. kr. oficijal vojaškega oskrbnitva.

(75—1)

Zaradi smrti

prodajalo se bode v graščini na Brdu pri Kranji v četrtek dné 9. februarja t. l. in če treba tudi na-slednji dan večje število goved (muricodolsko pleme), mej temi 13 molznih krav, 4 voli, 3 biki, 10 mlade živine, potem več konj, mej temi triletna žolta kobilica, dalje več kmetijskih in drugih voz, kmetijsko orodje in razne druge reči na prostovoljne dražbi onemu, kdor bode največ po-nudil, takoj plačal in takoj odvel kupljene reči. Kdor ima veselje kaj kupiti, je povabljen. (71—2)

Mazilo za lase!

po prof. dr. Pytha,

jedno najboljših sredstev, da se prostor, kjer rasto lasje, utrdi in da lasje ne izpadajo, ob jednem jim daje lep lesk in se uporablja z gotovim uspehom pri tisočih. 1 lonček za dolgo časa samo 60 kr. prodaje pravo le lekarna „pri samorogu“, v Ljubljani na Mestnem trgu. (28—4)

Hiša na prodaj

v Novem mestu št. 115, v katerej je uže dalje časa dobro obiskovana gostilna. Proda se tudi za plačilo na obroke.

(74—1)

Josip Bobič.

Izvrstna hrvatska

bela in rudeča vina

raznih let

(678—10)

priporoča veliki trgovec z vinom

Leopold Hönigsberg v Zagrebu.

V. LOBENWEIN

fotografični atelier

v hotelu „pri slonu“.

Fotografira se vsak dan. (63—2)

Gastlov kri čistilen čaj,

to jako vplivno dravilno sredstvo iz dobrih, nedra-žilnih, odprte pouzročujočih zelišč, odpravi vsako nabira-nje žolča in zlez, oživlja pre-bavljalni aparat.

Gastlove posledkoryene kri čistilne kugljice

(škatljica po 30 in 50 kr.)

(624—14)

so najbolj renomirano, najcenejše, pripravnejše sredstvo proti zaprtju, migreni, hemoroidom, krvnemu natoku, revmi in po-dagri, proti boleznim na jetrih in žolči, proti izpahnenju. Naj-boljšje blato odpravljajoče sredstvo za žene in otroke.

Pravi so oni preparati, ki nosijo firmo centralne zaloge:

Lekarna „pri obelisku“ v Celovci.

Zaloga v Ljubljani: V. Trnkoczy; v Postojni: A. Leban; v Kranji: K. Šavnik; v Logatci: Al. Skala; v Zagorji: A. Mihelič; v Semlinu: J. Straub.

Mnogo let uže skušano izvrstno sredstvo proti trganju po udih, revmatizmu in bolečinam v čutnicah je

flujid proti trganju po udih,

FRANA IV. KVIZDE,

ces. kralj. dvornega založnika in okrožnega lekarja v Korneuburgu,

in pokaže se tudi izvrstno pri zviti, otrplosti kit, pri za-litji krvi, zmečkanji, občutljivosti kože, dalje pri krajev-nem krči (krč v mečah), bolečinah v čutnicah, oteklini, ki nastane po dolgo ležečih obvezah, osobito za krepljenje pred in zopetno ojačenje po prestanih velikih trpežih, dol-gem potovanji itd., kakor tudi v veliki starosti pri nasto-pivnej slabosti.

Pravo se dobi:

v Ljubljani: Viljem Mayer, lekár; G. Piccoli, lekár; Josip Svoboda, lekár; J. Trnkoczy, lekár; H. L. Wenzel. — V Škofje Ljoki: C. Fabiani, lekár. — V Celji: A. Baumbachovi dediči, lekarna; J. Kupferschmid, lekár. — V Kranji: Karol Šavnik, lekár. — V Tržiči: Oton Maly, lekár.

Glavna zaloga: Okrožna lekarna v Korneuburgu.

Cena jedne steklenice: 1 gld. a. v.

(665—3)

Razen tega so v skoro vseh lekarnah v kronovinah zaloge, katere se bodo na-znanjale v provincijalnih listih.

Gosp. G. Piccoli, lekár v Ljubljani!

Prosim Vas uljudno, da mi zopet pošljete 24 steklenice Vaše izvrstne

Franzeve esence.

Slednjo pošiljatev sem uže mej razne bol-nike v svojej župniji razdelil in vpliv je bil vedno izvrsten.

V Fianoni, Istra, 22. avgusta 1881.

Spoštovanjem

Anton Vlašič,
župnik-kanonik.

Znamenito!

Prosim uljudno, pošljite mi 30 ste-klenic Vaše izvrstne

Franzeve esence.

Zahvaliti se imam le Bogu in Vam, da sem se iznebil migrene, katera me je leta in leta nadlegovala.

V Zenku, Hrvatska, 17. sept. 1881.

Spoštovanjem

Angelika Kling,
uradniška vdova.

(598—8)

Naroča naj se pri izdelatelji: **Gabrijel Piccoli**, lekár „pri angelji“, v Ljubljani, na Dunajske cesti. Naročila se promptno proti povzetju efektuirajo.

Znamenito!

Tu je na mestu: „Čast zaslugam!“ Večkrat sem rabil Vašo odlično

Franzevo esenco,

mnogim bolnikom sem jo nasvetoval in dober uspeh nij izostal.

V Chersanu, Istra, 27. junija 1881.

Spoštovanjem

Anton Lupetina,
župnik-dekan.

Tinctura Rhei Composita ali Franz-eva esenca, izdelana po G. Piccoliji, le-karji „pri angelji“, v Ljubljani, na Du-najske cesti, iz vegetabilnih substancij sestavljena, s katero so si uže mnogi ti-soči k zdravju pripomogli, kakor se razvidi iz pisem, ki dohajajo izdelatelju. Ona ozdravlja želodčne bolezni in na spodnjem telesu, klanje, krča, gastrično mrzlico, zaprtje, hemorojide, rumenico itd., ki je lahko smrtonosna, če se za časa ne kurira.

Cena steklenici 10 kr. a. v.